

כגפן פוריה

עלון להפצת תורה ויהדות

אין לעיין בעלון זה בששת התפילה

פְּרִשֶׁת וַיִּשְׁלַח

יט' כסלו תשפ"ד

הפטרה: חזון עובדיה

חג הגאולה לאדמו"ר הזקן

יום חמישי בערב הדלקת נר ראשון של חנוכה

יציאת השבת ר"ת 17:35

גיליון 842

יציאת השבת:

17:14

ירושלים: 17:15

כניסת השבת:

16:03

ירושלים: 16:00

"אני שלום ו... המה למלחמה"

הרב עמוס שושן - רב ישובי רכס פוריה

האם יש סיכוי לשלום עם אויבנו החפצים לכלותנו? בואו ונלמד מפרשתנו. דינה יוצאת לראות בבנות הארץ, ושכם בן חמור נשיא הארץ חוטף אותה ופוגע בה. יעקב ובניו נעצבים על המעשה אשר לא יעשה. חמור אבי שכם בא בעצת בנו לבקש את דינה לאשה הם דנים בדבר כאשר בני יעקב דורשים שאנשי שכם ימולו את עצמם. חמור ושכם בנו חוזרים לבני עירם ומשכנעים אותם למול והם מלים. והנה ביום השלישי בהיותם כואבים באים שמעון ולוי אחי דינה, הורגים את אנשי שכם ובוזזים את העיר.

כיצד מפרים בני יעקב את ההסכם? רק עיון מדוקדק בפסוקים מגלה לנו את מפרי ההסכם האמיתיים. ראשית צריכים אנו לזכור מה קדם להסכם - חטיפתה של דינה והחזקתה בכח בבית שכם. ולהסכם עצמו: חמור אבי שכם מציע (לד, ט): "והתחתנו אותנו. בנותיכם תתנו לנו ואת בנותינו תקחו לכם", ולעניין המסחר: "ואתנו תשבו והארץ תהיה לפניכם שבו וסחרו והאחזו בה". בני יעקב עונים שתנאי ראשון הוא להמול להם כל זכר ואז יסכימו (לד, טז): "ונתנו את בנותינו לכם ואת בנותיכם נקח לנו וישבנו אתכם והיינו לעם אחד". רש"י במקום עומד על הבדלי הלשון בין ניתן לניקח. ניתן את אשר נחפץ וניקח ככל אשר נחפץ.

לפי ההסכם המושכות היו בידי בני יעקב לבחור מבנות שכם כמו שירצו ולתת מבנותם אם ירצו. ואולם שכם וחמור בבואם לפני בני עירם הם הופכים את התנאי ואומרים (שם, כא): "את בנותם נקח לנו לנשים ואת בנותינו נתן להם". אולי היינו יכולים לומר שדברים אלו נאמרו לצורכי פנים "כדי לרצותם שיהיו להם מול". אך הם ממושיכים ואומרים: "מקניהם וקניינם וכל בהמתם הלווא לנו הם"! יצא מרצע מן השק. בני יעקב לא הפרו את ההסכם, שכם וחמור קדמו אותם, לא נותר אלא לפגוע באנשי שכם ולהציל את דינה ובני יעקב עושים פעולה נועזת. אמנם, מעשה שמעון ולוי מסכן את יעקב ומשפחתו והוא מגיב בחריפות (שם, ל): "עכרתם אותי להבאישי ביושב בארץ". ואולם טעם דבריו הוא משום: "ואני מתי מספר ונאספו עלי והכנינו ונשמדתי אני וביתי". גם בימנו עלינו לעמוד איתן מול ניסיונות של הסכמים מופקפקים, ללחום במלוא העוצמה נגד אויבנו והקמים לכלותנו, ולהתפלל לה' שיצליח את דרכנו, אמן.

בהוצאת מכון "שערי תורה": פוריה-נוה עובד ד.ג. גליל תחתון 15210

שערי תורה וחסד ע"ר * כולל אברכים * שיעורי תורה * פרסומים תורניים * גמ"ח עזרה לנוקמים *
הדפסה: דפוס כנרת. עריכה: צ. שורץ. היה שותף. להעברת תרומות: בנק המזרחי סניף טבריה מספר חשבון: 123459

הלכות הדלקת נר חנוכה

א. צריך להיזהר מאוד בהדלקת נרות חנוכה, כי היא מצוה חביבה עד מאוד, לפרסם את הנס בהודאה לה' יתברך על הניסים שעשה לנו, והעושה כן זוכה לבנים תלמידי חכמים (שבת כג). ואפילו עני המתפרנס מן הצדקה מוכר כסותו או נותן בעבוט שלם, כדי להשיג דמי שמן את נרות חנוכה. וכן חייב להשכיר עצמו לפועל כדי שיוכל ליקח שמן להדלקה, כדי שיעור נר אחד לכל לילה. לכן מצווים כל גבאי צדקה להשגיח על העניים, ולתת להם גם שמן להדלקת נרות חנוכה, אלא שאינם מצווים לתת להם יותר מנר אחד בכל לילה, כפי עיקר הדין של המצווה.

ב. מעיקר הדין די בנר אחד לכל בית ובית מישראל, בין שבני הבית מרובים, בין שהם מועטים, אולם נהגו להדר במצוה זו, ומנהג הספרדים שבליילה הראשון מדליקים נר אחד לכל בני הבית, ומכאן ואילך מוסיפים והולכים להדליק נר אחד לכל לילה, עד שבליילה האחרון יהיו שמונה נרות. ואפילו אם בני הבית מרובים, אין מדליקין יותר.

ג. מצות הנחת נרות חנוכה היא בתוך עשרה טפחים (80 ס"מ) מקרקע הדירה. ואם הניחם למעלה מעשרה טפחים, יצא ידי חובת המצוה. ויש להניחם למעלה מג' טפחים. ואם הניחם למעלה מעשרים אמה מקרקע הדירה (9.60 מטר), לא יצא ידי חובת המצוה אף בדיעבד, וצריך לכבות את החנוכיה, ולהניחה במקום הכשר ויחזור וידליקנה, אך לא יברך שנית.

ד. הדר בעלייה, מצווה שיניח נרות חנוכה בחלון או במרפסת, או בגוזזטרא הסמוכה לרשות הרבים, כדי לקיים פרסומי ניסא, וטוב להניח נרות החנוכה בתוך קופסא של זכוכית שתגן על הנרות מרוח וגשם, ולהעמידם באויר המרפסת, כדי שייךאו לעוברים ושבים שברשות הרבים. ואם הוא גר בקומה שהמרפסת גבוהה מקרקע רשות הרבים עשרים אמה (9.60 מטר), יניח הנרות בפתח הדירה מבפנים, הואיל ואין בזה היכר כל כך לבני רשות הרבים.

ה. מצוה להניח נרות החנוכה בטפח הסמוך לפתח הכניסה לבית משמאל לנכנס, כדי שתהיה המזוזה מימין, ונרות חנוכה משמאל, וכשהוא נכנס ויוצא, הרי הוא מוקף במצוות, ובייחוד כשנכנס בטלית קטן מצוויצת כהלכתה, אשר עליו יכוון מה שכתוב "והחוט המשולש לא במהרה ינתק".

ו. דירה שיש לה שני פתחים משתי רוחות (כיוונים), צריך להדליק נרות חנוכה בשתייהן, מפני החשד, שייסברו שלא הדליק נר חנוכה כלל. ויש אומרים שבזמן הזה, שכולם מדליקים נרות בפנים ממש, ואין שום היכר לבני רשות הרבים, אין מדליקים אלא בפתח אחד.

ז. אורח שמייחדים לו חדר בפני עצמו ללון שם, אף שיש לחדר פתח בפני עצמו, אינו צריך להדליק נרות חנוכה בחדרו, שבזמן הזה אין חוששין לחשד שיחשדוהו שאינו מדליק נרות חנוכה, שבלאו הכי כל ההיכר הוא רק לבני הבית, והם יודעים שהוא יצא ידי חובתו בהדלקת הנרות של בעל הבית. ואם ירצה להחמיר על עצמו ולהדליק בחדרו, אינו רשאי לברך.

ח. הנוסע בספינה או ברכבת, ואפשר להדליק שם נרות חנוכה, נכון להדליק שם, שאין צריך בית קבוע לכך, כל עוד ידוע לו שלא יגיע לביתו באותה לילה, וכן אין מדליקין עליו בביתו.

פסוקים שנוהגים לומר בשעת פתיחת ההיכל בשבת חנוכה: גר לרגלי דברך ואור לנתיבותי: גר י'הו'ה נשמת אדם חפש כל חדרי בטן: כי גר מצוה ותורה אור ודרך חיים ותוכחות מוסר: אור זרע לצדיק ולישרי לב שמחה: וארח צדיקים כאור נגה הולך ואור עד נכון היום: לדרך י'הו'ה אורי וישעי ממי אירא י'הו'ה מעוז חיי ממי אפחד: כי אתה תאיר גרי י'הו'ה אל'הי יגיה חשבי: קומי אורי כי בא אורך וכבוד י'הו'ה עליך זרח: מאין כמור י'הו'ה גדול אתה וגדול שמך בגבורה:

יש נוהגים לומר אחרי ההדלקה - 'אנא בכח' שבעה פעמים:

אנא בכח גדלת ימינך תתיר צורכה: חסין קדוש ברוב טובך נהל עדתך:
קבל רנת עמך שגבנו טהרנו נורא: יחיד גאה לעמך פנה זוכרי קדשתך:
נא גבור דורשי יחודך כבבת שמרם. שונעתנו קבל ושמע צעקתנו יודע
ברכם טהרם רחמי צדקתך תמיד גמלם: תעלומות:

ואומרים בלחש: ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד:

ויאמר "ויהי נועם" ו"יושב בסתר שבע פעמים

ויהי נועם א'דני א'להינו עלינו ומעשה ידינו פוננה עלינו ומעשה ידינו פוננהו: ישב בסתר עליון בצל ש'די ותלונן: אמר לא'דני מחסי ומצודתי א'להי אבטח בו: כי הוא יצילך מפח יקוּש מדבר הוות: באברתו יסד לך ותחת כנפיו תחסה צנה וסחרה אמתו: לא תירא מפחד לילה מחץ יעוף יומם: מדבר באפל הולך מקטב ישוד צהרים: יפל מצדך אלה ורכבה מימינך אליך לא יגש: רק בעיניך תביט ושלמות רשעים תראה: כי אתה א'דני מחסי עליון שמת מעונך: לא תאנה אליך רעה ונגע לא יקרב באהלך: כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך: על פפים ישאונך פן תגוף באבן רגלך: על שחל ופתך תדרוך תרמס כפיר ותנין: כי בי חשק ואפלטוהו אשגבהו כי ידע שמי: יקראני ואענהו עמו אנכי בצרה אחלצהו ואכבדהו: אך ימים אשביעהו ואראהו בישועת: אך ימים אשביעהו ואראהו בישועת: שיר המעלות לדרך הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד: כשמן הטוב על הראש ירד על הזקן זמן אהרן שירד על פי מדותיו: כטל חרמון שירד על הררי ציון כי שם צוה א'דני את הברכה חיים עד העולם:

מעוז צור

מעוז צור ישועתי, לך נאה לשבח. תפון בית תפילתי, ושם תודה נזבח. לעת תכין מטבח, מצר המנבח. אז אגמור, בשיר מזמור. חנפת המנבח:
רעות שבעה נפשי. בגון פחי כלה. חיי מררו בקשי. בשעבוד מלכות עגלה. ובידו הגדולה. הוציא את הסגלה. חיל פרעה וכל זרעו ירדו כאבן במצולה:
דביר קדשו הביאני. וגם שם לא שקטתי. ובא נוגש והגלני. כי זרים עבדתי. וזין רעל מסכתי. כמעט שעברתי. קץ בבל. זרבל. לקץ שבעים נושעתי:
ברות קומת ברוש בקש אגני בן המדתא. ונהיתה לו לפח ולמוקש וגאונותו נשבתה. ראש ימיני נשאתה. ואזיב שמו מחיתי. רב בניו וקנניו על העץ תליתי:
יונים נקבצו עלי. אזי בימי חשמינים. ופרצו חומות מגדלי. וטמאו כל השמינים. ומנותר קנקנים. נעשה גם לשושנים. בני בינה. ימי שמונה. קבעו שיר ורננים:
חשוף זרוע קדשך. וקרב קץ הישועה. נקם נקמת עבדיך. מאמה הרשעה. כי ארכה הישעה. ואין קץ לימי הרעה. דחה אדמון. בצל צלמון. הקם לנו רועים שבעה:

סדר הדלקת נר חנוכה

לשם יחוד קדשא בריך הוא ושכינתה, בדחילו ורחימו, ורחימו ודחילו, ליחדא שם יו"ד ק"י בוא"ו
ק"י ביחודא שלים (יהוה) בשם כל ישראל. הנה אנחנו באים לקיים מצות הדלקת נרות
חנכה כמו שתקנו לנו רבותינו זכרונם לברכה, עם כל המצות הפלולות בה, לתקן את שרשה במקום
עליון. לעשות נחת רוח ליוצרנו ולעשות רצון בוראנו. ונעלה לפניו יתברך באלו כונו בכל הכונות
הראויות לנו במצוה זו. ויהי נעם אדני אלהינו עלינו. ומעשה ידינו כוננה עלינו. ומעשה ידינו כוננהו:

ברוך אתה יהוה, אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו

במצותיו וצונו להדליק נר חנכה:

ברוך אתה יהוה, אלהינו מלך העולם, שעשה נסים

לאבותינו בימים ההם בזמן הזה:

בלילה הראשון מברך גם ברכה זו:

ברוך אתה יהוה, אלהינו מלך העולם, שהחיינו וקיימנו

והגיענו לזמן הזה:

לאחר שהדליק נר החיוב יאמר:

הנרות הללו אנחנו מדליקין. על הנסים, ועל התשועות, ועל הנפלאות, שעשית לאבותינו, על ידי פתקיך
הקדושים. וכל שמונת ימי חנכה הנרות הללו קדש, ואין לנו רשות להשתמש בהם, אלא לראותם
בלבד, כדי להודות לשמך על נסיה ונפלאותיה וישועותיה:

מזמור שיר חנפת הבית לדוד: ארוממך יהוה פי דליתי, ולא שמחת איבי לי: יהוה אלהי, שועתי אליך
ותרפאני: יהוה העלית מן שאול נפשי, חייתי מירדי בור: זמרו ליהוה חסידיו, והודו לזכר קדשו: כי רגע
באפו חיים ברצונו, בערב יליו בכי ולבקר רנה: ואני אמרתי בשלי, בל אמוט לעולם: יהוה ברצונו העמידה
להררי עז, הסתרת פניך הייתי נבהל: אליך יהוה אקרא, ואל אדני אתחנן: מה בצע בדמי ברחמי אל שחת,
היודך עפר הגדי אמתך: שמע יהוה ותנני, יהוה היה עזר לי: הפכת מספדי למחול לי, פתחת שקי, ותאזוני
שמחה: למען זמך כבוד ולא ידם, יהוה אלהי לעולם אודך: (נוהגים לשיר 'מעוז צור', מופיע בעמוד הקודם).

לעילוי נשמת אמו"ר רבי יצחק שושן זצ"ל - נלב"ע יב' תמוז תשע"ז

למעוניינים להשתתף בהוצאת עלון זה נא לפנות לדוד: 0537788483

עלון זה מוקדש:

לרפאת: אברהם צירון, שרה בת שמחה, ציפורה ויהושע לוי. ביבה אלימלך. עור בן עישה. תקוה בת עזרה. אלונה בת גיא. אסנת בת רחבה. מול בת עננה. אברהם בן רחל.
רחמים בן סולמנה. דניאל בן אבימל. אלנה בת סלחה. ישי ורחל לוי. חנה בת זוהרה. עוז בת רחל. מיטל מוריה אדרי. יוסף בן בן מיכל. דוד בן דניאל.
להחזרת נעדר: צה"ל ושבי"ו ובהם: אורון שאול, דוד גולדן, גיא חבר, רון ארד, יהודה כץ, צבי פלדמן. וכל החטופים בעזה!
לעילוי נשמות: הגו"ע יוסף. הגר"מ אליהו. הרב אברהם צוקרמן. רבי מסעוד מלאל. רבי יצחק שושן. רבי יעקב שושן. יונה זיה. סופר משה. יצחק דרעי. רבי אברהם בן שמאי אלעזר.
מקסים דוד דרעי. סיר חיים. ישראל אברהם טק. שלמה בן מרים. יצחק ועמרם אטיאס. אורן מנעלם. אליהו טייטל. דוד גרוסברג. מיר פולק. מרים קדושים. עמוס דניאל. רבי שלמה.
סינצוב משה יהודה. יצחק זקן בן סולקה. נעים משה. אמתן נסים וסולקה שושן. אליס טובול. מיריה שמעון. יפה גורר. יונה קלון. לאה צירון. סינצוב בתמו. לוי שבת משה נטשה.
חנה יצחק. אסתר חדר. אסתר בת תורה. אליהו בת פריחה. תרצה וידן. אסתר וענבר חיים. דניאל אלמלך. משה הלוי. דוד טובול. מיכל עמר. אריה בן שמעון. ציונה בת דוד.
יצחק ולאה אסטרטו. אליהו אדרי. עזרה עמוס. רות יעקב. חיה רחל לוי. יונה ויוסף שרעבי. מרים יהודה. שמואל למברגר. נעמה בת מגלוד. ליאור רחמים. זיק טל.
עליזה מנעלם. עליזה כון. שרה אליהו. דוד ופריחה כון. שמעון בן רחל. אברהם אדרי. יוסף אלקובי. מיכאל ועקני. חסיה שמשמש. עישה דוד. ברכה סופר. כמיהה דוד.
רפי עשור. איתן זפרני. מעיין וסודר עשור. כמיהה כון. מרים בת רחל. נאווה כון. אילה שחר. אורטל מבורך. יצחק ושמחה אילוז. אורי יצחק אילוז הי"ד. יצחק בן פנעה ז"ל.
ולע"נ הנספים בשואה ובהם: אלכסנדר שנדור, שושנה רוזה, רפאל פריצי, וציציליה צילה בת בית משפחת צירון הי"ד.

למעוניינים להשתתף בהוצאת עלון זה נא לפנות לדוד: 0537788483

אין לעיין בעלון זה בשעת התפילה